

allt om

KÖRKORT

KÖRKORT

– spännande, ansvarsfullt och mycket att tänka på! Den här broschyren hjälper dig att hitta rätt bland de formella kraven för de olika körkortsbehörigheterna. Den vänder sig till dig som ska ta körkort och till dig som vill veta mer om vad som gäller för den som har körkort.

Innehåll

1 Jag ska ta körkort

sid 4

Här hittar du information som du har nytta av innan du påbörjar din utbildning för att ta körkort:

- Krav på körkort, traktorkort och förarbevis
- Krav för att få körkort
- Körkort med villkor
- Körkortsbehörigheter
- Bil med släpfordon
- Körkortstillstånd
- Kursplan
- Introduktionsutbildning
- Handledare

2 Jag håller på att ta körkort

sid 9

Här hittar du information om vad du ska tänka på under din utbildningstid, hur provet går till och vilka kunskaper som krävs:

- Teoriutbildning
- Övningskörning
- Riskutbildning
- Förarprov (kunskapsprov och körprov)
- Efter provet
- Särskilt manöverprov för motorcykel

3 Jag har körkort

sid 20

Här hittar du information om förnyelse av körkort, giltighetstid, vad som gäller vid återkallelse samt utländska körkort:

- Förnya körkortet
- Återkallat körkort
- Förlänga giltigheten för behörigheterna C, CE, D eller DE
- Utländskt körkort i Sverige
- Internationellt körkort

Avgifter

sid 24

Vägverkets förarprovskontor

sid 25

1 Jag ska ta körkort

Det finns en hel del att tänka på för att du ska få en så bra utbildning som möjligt och bli en förare som kör trafiksäkert och miljövänligt. Sök information, prata med din handledare, trafikskolor och jämför hur olika skolor lägger upp utbildningen! Transportstyrelsen, Vägverket och länsstyrelserna rekommenderar att du som ska övningsköra blandar privat övningskörning med körning på trafikskola. Den stora fördelen med att övningsköra privat är att man kan träna ofta och mycket.

Krav på körkort, traktorkort och förarbevis

För att få köra motordrivet fordon i Sverige måste man ha körkort eller traktorkort. På körkortet anges vilka fordon man får köra med bokstäverna A, B, C, D och E. Körkortet är också en identitetshandling.

För att få köra moped klass I, den så kallade EU-mopeden, måste man ha körkort, traktorkort eller förarbevis för moped klass I. För att få köra övriga mopeder,

moped klass II, behöver man inte ha körkort, traktorkort eller förarbevis, men man ska ha fyllt 15 år.

För att få köra traktor och motorredskap klass II på väg, måste man ha traktorkort, om man inte har körkort. För att få ta traktorkort måste man ha fyllt 16 år. Om särskilda skäl föreligger, kan man få ta traktorkort redan vid 15 års ålder (åldersdispens från länsstyrelsen krävs).

För att få köra terrängvagn måste man ha körkort med behörighet B. För att få köra terrängskoter måste man ha traktorkort eller körkort utfärdat före 1 januari 2000 eller förarbevis för terrängskoter utfärdat från och med 1 januari 2000. Terrängskoter och terrängvagn får inte köras på allmän väg.

Förnyelse av körkort ska ske senast tio år efter utfärdandet.

Moped klass I = moped som inte tillhör klass II och som är konstruerad för en hastighet av högst 45 km/tim

Moped klass II = moped som är konstruerad för en hastighet av högst 25 km/tim och som har en motor vars effekt inte överstiger 1 kW

Motorredskap klass II = motorredskap som är konstruerat för en hastighet av högst 30 km/tim

Terrängskoter = terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kg - snöskoter och så kallad fyrhjuling

Nya regler för moped och terrängfordon från den 1 oktober 2009

Den 1 oktober 2009 införs krav på körkort för att köra moped klass I samt krav på förarbevis för moped klass II, snöskoter och terränghjuling. De nya kraven kommer inte att påverka behörigheter som en förare har skaffat sig före den 1 oktober 2009. Den som redan har fyllt 15 år får fortsätta att köra moped klass II utan förarbevis. Förarbevis för moped klass I som en förare skaffat sig före den 1 oktober 2009 fortsätter att gälla. Läs mer om de nya reglerna på www.korkortsportalen.se

Krav för att få körkort

Körkort får utfärdas endast för den som

- har körkortstillstånd
- är permanent bosatt i Sverige eller studerar här sedan minst sex månader
- har fyllt
 - 16 år för behörighet A1
 - 18 år för behörigheterna A, B, C, och E

– 21 år för behörighet D

- har avlagt godkänt förarprov (kunskapsprov och körprov).

Dessutom krävs det att man inte har körkort som är utfärdat i någon annan stat inom EES-området (Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike). Kontroll av bosättning eller studier och eventuellt innehav av körkort från en annan EES-stat sker i samband med körprovet.

Körkort med villkor

Länsstyrelsen beslutar om ett körkort ska vara förenat med något villkor. Ett sådant villkor kan för en person med funktionsnedsättning vara att fordonet

ska vara utrustat på ett speciellt sätt. Den som lider av viss sjukdom kan föreläggas att läkarintyg ska skickas in efter en bestämd tid. Ett körkort kan också begränsas till att avse automatväxlade fordon. Villkor och begränsning i behörigheten anges i körkortet med en sifferkod. Exempel: 01.06 = glasögon eller kontaktlinser, 10.02 = fordon utan kopplingspedal eller kopplingshandtag, 20.06 = handmanövrerad färdbröms.

Körkortsbehörigheter

Krav på ålder samt vilka fordon du får köra för de olika körkortsbehörigheterna.

A1 16 ÅR

Lätt motorcykel
Moped klass I (EU-moped), traktor, motorredskap klass II
Terrängskoter (om körkortet är utfärdat före 1 januari 2000)

A 18 ÅR

Tung motorcykel
Moped klass I (EU-moped), traktor, motorredskap klass II

Terrängskoter (om körkortet är utfärdat före den 1 januari 2000)

Tung motorcykel med obegränsad effekt (om man haft behörigheten A under minst två år eller om man fyllt 21 år och godkänts i ett körprov för sådan motorcykel).

B 18 ÅR

Personbil med en totalvikt av högst 3,5 ton, lätt lastbil och ett till sådan bil kopplat lätt släpfordon, terrängvagn och motorredskap klass I (= motorredskap som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 30 km/tim)

Moped klass I (EU-moped), traktor, motorredskap klass I och klass II samt tre- och fyrehjulig motorcykel

Terrängskoter (om körkortet är utfärdat före den 1 januari 2000)

BE 18 ÅR

Personbil med en totalvikt av högst 3,5 ton, lätt lastbil även med ett eller flera släpfordon oavsett vikt

C 18 ÅR

Tung lastbil, personbil med en totalvikt över 3,5 ton och ett till sådan bil kopplat

lett släpfordon

CE 18 ÅR

Tung lastbil, personbil med en totalvikt över 3,5 ton även med ett eller flera släpfordon oavsett vikt

D 21 ÅR

Buss och ett till buss kopplat lätt släpfordon

DE 21 ÅR

Buss även med ett eller flera släpfordon oavsett vikt

Bil med släpfordon

Körkortskrav för personbil och lätt lastbil med släpfordon

Det räcker med behörighet B för att köra personbil och lätt lastbil med ett lätt släpfordon. I andra fall krävs behörighet BE.

Vad är ett lätt släpfordon?

- Ett släpfordon med en totalvikt av högst 750 kg.
- Ett lätt släpfordon kan också ha en totalvikt över 750 kg. Då får släpfordonets totalvikt inte överstiga dragbilens tjänstevikt och de båda fordonens sam-

manlagda totalvikt får inte överstiga 3 500 kg.

I registreringsbevis och besiktningsunderlag för personbilar och lätta lastbilar anges den högsta totalvikt ett släpfordon får ha för att dragbilen ska få framföras med behörighet B. Exempel: SLÄPV(B) 1320.

Tänk på att viktförhållandena kan bli sådana att man måste ha körkort med E-behörighet, om man byter bil eller släp.

Körkortstillstånd

Innan du får börja övningsköra, måste du ha ett körkortstillstånd. Detta gäller oavsett vilken körkortsbehörighet du söker. Tänker du övningsköra privat? Då krävs det dessutom att du har en godkänd handledare och för behörighet B ska du även ha gått en introduktionsutbildning tillsammans med din handledare.

Du ansöker om körkortstillstånd hos länsstyrelsen. Tillsammans med din ansökan ska du skicka in en hälsodeklaration samt ett intyg om synprovning. Länsstyrelsen

beviljar dig körkortstillstånd om du anses lämplig som förare med hänsyn till dina personliga och medicinska förhållanden. Länsstyrelsen tar ut en avgift för att pröva ansökan om körkortstillstånd. Läs mer om avgifter på sidan 24.

Blankett för att ansöka om körkortstillstånd finns på www.korkortsportalen.se. Du kan även hämta en blankett hos trafikskolorna, polisen, länsstyrelserna och Vägverkets förarprovskontor, eller beställa från Vägverkets webbutik: e-post vagverket.webbutiken@vv.se, telefon 0243-755 00. När du har ett giltigt körkortstillstånd, får du övningsköra och avlägga förarprov (kunskapsprov och körprov). Ett körkortstillstånd är giltigt i fem år. Giltighetstiden kan inte förlängas. Om du inte har gjort ett godkänt kunskapsprov och körprov inom den tiden, måste du ansöka om ett nytt körkortstillstånd. Din godkända handledare behöver inte ansöka om godkännande på nytt. Godkännandet står kvar även på ditt nya körkortstillstånd. Vissa brott och andra omständigheter

som anges i körkortslagen kan leda till att körkortstillståndet återkallas.

Tänk på att ansöka om körkortstillstånd i god tid innan du har tänkt börja övningsköra, eftersom handläggningstiden på de olika länsstyrelserna varierar.

Kursplan

Kursplanen talar om vilken inriktning och vilka mål förarutbildningen har. Både kunskapsprovet och körprovet genomförs och bedöms utifrån innehållet i kursplanen.

Kursplanen finns på

www.korkortsportalen.se

Du kan även beställa kursplanen från

Vägverkets webbutik:

e-post vagverket.webbutiken@vv.se,
telefon 0243-755 00.

Introduktionsutbildning

Om du ska övningsköra privat, behöver du en handledare. Den som ska vara handledare vid privat övningskörning ska ha gått en introduktionsutbildning tillsammans med sin elev, innan han eller hon kan bli godkänd som handledare. Detta

gäller för övningskörning med personbil (behörighet B). För övriga behörigheter krävs ett handledarbevis.

Introduktionsutbildningen innehåller tre delar:

- körkortsutbildningens mål och innehåll samt regler för övningskörning
- hur man planerar och strukturerar övningskörning
- viktiga faktorer för trafiksäkerheten

Godkända utbildare för introduktionsutbildning hittar du på

www.korkortsportalen.se eller genom att kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-25 60 70.

Handledare

Det krävs en godkänd handledare vid privat övningskörning. Handledaren är ansvarig och anses som förare vid övningskörningen. Den som ska vara din handledare ska skicka sin ansökan till länsstyrelsen. Länsstyrelsen tar ut en provningsavgift. Blanketten finns på **www.korkortsportalen.se**, hos trafik-

skolorna, polisen, länsstyrelserna och Vägverkets förarprovskontor. Du kan också beställa blanketter från Vägverkets webbutik:

e-post vagverket.webbutiken@vv.se,
telefon 0243-755 00.

Du kan ha flera godkända handledare, till exempel dina båda föräldrar.

Den som ska vara handledare ska

- ha fyllt 24 år
- ha körkort för aktuell behörighet och ha haft det i sammanlagt minst fem år av de senaste tio åren (dock kan handledarskap avslås om körkortet har varit återkallat under de senaste tre åren)
- vara van vid och skicklig på att köra det aktuella fordonet
- ha deltagit i introduktionsutbildning tillsammans med dig som ska övningsköra (gäller behörighet B).

2 Jag håller på att ta körkort

Teoriutbildning

I körkortsutbildningen är både teori och praktik viktiga. Det du lär dig genom att läsa teorin ger dig förutsättningar att köra med omdöme och klara av spelreglerna i trafiken. Kunskaperna du får genom teorin tillsammans med erfarenheten du får genom övningskörningen behöver du för att kunna hantera de situationer och problem som du ställs inför i trafiken. Om du varvar teori och praktik i din utbildning, har du bäst förutsättningar för att nå ett bra resultat.

Studiematerial

Om du väljer att utbilda dig på trafikskola, kommer skolan att tillhandahålla studiematerial. Du kan även få tag på studiematerial genom att

- beställa från någon av trafikskolornas branschorganisationer (Sveriges trafikskolors riksförbund och Trafikutbildarnas riksorganisation), som ger ut studiematerial
- kontakta någon trafikskola på din hemort

- låna studiematerial på något bibliotek
- köpa studiematerial i bokhandeln eller genom en Internetbokhandel.

Tänk på att materialet snabbt kan bli inaktuellt. Kontrollera gärna med någon trafikskola eller med förlaget.

Övningskörning

Du måste öva och uppleva en mängd olika situationer i trafiken för att få förutsättningar att klara av spelreglerna i trafiken. Det gör du genom att övningsköra. Det är många olika moment som du ska öva – allt från att starta, stanna och växla till att planera och genomföra en vänstersväg på landsväg i rusningstrafik.

Du behöver en bank av erfarenheter att ta ur när du ställs inför problem, och den kan du bara bygga upp genom att utsättas för olika situationer tillräckligt många gånger i olika trafikmiljöer. På så sätt lär du dig att lösa de problem som uppstår i trafiken på ett naturligt och smidigt sätt. Du ska bli beredd att självständigt bedöma

och handla rätt i komplexa trafiksituationer. Att du handlar rätt kan avgöra din och medtrafikanternas framtid!

När du övningskör privat ska din handledare ha med handledarbeviset för att kunna visa upp detta vid en eventuell kontroll. Den grönvita skylten ÖVNINGSKÖR ska vara placerad så att den är väl synlig bakifrån.

För att få övningsköra ska du

- ha fyllt 16 år om du enbart ska övningsköra med personbil
- ha fyllt 17 år 6 månader om du ska övningsköra med lätt lastbil
- ha fyllt 17 år 6 månader om du ska övningsköra med tillkopplat lätt släp fordon
- ha ett giltigt körkortstillstånd

Om du ska övningsköra privat, ska du även ha en godkänd handledare. Om du ska övningsköra för personbil, ska du och din handledare gå igenom en introduktionsutbildning på minst tre timmar innan du får börja övningsköra. Läs mer om

Introduktionsutbildning på sidan 7.

Riskutbildning

För att få ta körkort behörighet B, krävs en genomförd och giltig riskutbildning. Från den 1 november 2009 omfattar kravet på riskutbildning även behörighet A1 och A (lätt och tung motorcykel).

Syftet med riskutbildningen är att du ska få ökad insikt om risker och beteenden i trafiken som kan leda till att riskfyllda situationer uppstår, samt möjligheterna att undvika dessa.

Ny del i riskutbildningen för personbil

Den obligatoriska riskutbildningen för behörighet B är sedan den 1 april 2009 utökad och omfattar nu två delar.

- Del 1 handlar om alkohol, andra droger, trötthet och riskfyllda beteenden i övrigt.
 - Del 2 handlar om hastighet, säkerhet och körning under särskilda förhållanden.
- När du går riskutbildningens del 2 ska du vara i slutskedet av din förarutbildning.

Anledningen är att det ställs höga krav på till exempel körvana, bedömning, värdering och förståelse av olika trafiksituationer.

Riskutbildning för motorcykel införs

Från och med den 1 november 2009 införs krav på obligatorisk riskutbildning för behörighet A1 och A (lätt och tung motorcykel). Den obligatoriska riskutbildningen är specifikt inriktad på motorcykel och omfattar två delar:

- Del 1 handlar om alkohol, andra droger, trötthet och riskfyllda beteenden i övrigt.
- Del 2 handlar om hastighet, säkerhet och körning under särskilda förhållanden.

Riskutbildning för personbil (behörighet B) kan inte tillgodoräknas för motorcykel.

En riskutbildning som genomförts efter den 1 april 2009 är giltig i fem år, men giltighetstiden upphör att gälla samma dag

som körkortet utfärdas.

När du gör ditt kunskapsprov och körprov, måste du ha gjort riskutbildningens båda delar och giltighetstiden får inte ha gått ut. Detta gäller även för dig som har haft ett körkort tidigare och ska göra ett nytt förarprov.

Du kan göra riskutbildningen hos utbildare som är godkända av Transportstyrelsen. Trafikskolorna anmäler sina elever till riskutbildningen. Om du inte är elev vid en trafikskola, får du själv kontakta en godkänd utbildare.

Länk till godkända utbildare som erbjuder riskutbildning finns på

www.korkortsportalen.se

Du kan även kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-25 60 70.

Förarprov

För att få göra förarprovet måste du uppfylla de övriga kraven för att få körkort. Förarprovet består av ett kunskapsprov

(teoriprov) och ett körprov. Du gör ditt förarprov på något av Vägverkets förarprovskontor eller mottagningsorter.

Identifiering

Både vid kunskapsprov och körprov måste du identifiera dig med en identitetshandling som är godtagbar av Vägverket. För att Vägverket med säkerhet ska kunna fastställa din identitet ska fotot på identitetshandlingen vara välliknande. Godtagbara identitetshandlingar är SIS-märkt företagskort, identitetskort eller tjänstekort, tjänstekort utfärdat av svensk statlig myndighet, svenskt nationellt identitetskort, identitetskort utfärdat av Skatteverket, svenskt körkort, svenskt EU-pass. Övriga EU-pass utfärdade från och med den 1 september 2006 och pass utfärdat av Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz (från och med den 1 september 2006). Saknar du en sådan giltig identitetshandling? I så fall kan du ansöka om undantag hos Vägverkets förarprovskontor. Din identitet måste du intygas av en förälder, annan vårdnadshavare, make,

maka eller sambo. Den som intygar måste själv ha en sådan giltig identitetshandling. Observera att ansökan om undantag ska vara gjord och ha blivit beviljad innan du kommer till provet.

Fotografering

Du blir fotograferad för körkortet på Vägverkets förarprovskontor i samband med att du gör kunskapsprovet. Fotografiet och din namnteckning, som du skriver i samband med fotograferingen, sparas i vår dator för att användas när ditt körkort ska tillverkas. På andra orter där du kan göra kunskapsprovet, så kallade mottagningsorter, finns inte möjligheten att bli fotograferad. Om du vill kan du i förväg besöka ett av Vägverkets förarprovskontor och fotografera dig där före provet. Hur du ska göra i annat fall får du veta i samband med provet.

Boka prov

Trafikskolorna bokar tid för sina elever. Om du väljer att boka provet själv, bokar du via www.korkortsportalen.se eller via

Vägverkets kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-17 18 19.

Tillsammans med den bekräftelse som du får på bokningen får du också information om betalningsrutinerna. Läs igenom informationen noga.

Sammanhållet förarprov för behörighet B

Den 1 september 2008 infördes sammanhållet förarprov för behörighet B. Det innebär följande:

- Förarprovet hålls samman och betraktas som ett prov, som innehåller två delar: kunskapsprov och körprov.
- Båda delarna av provet bokas vid samma tillfälle.
- Kunskapsprovet och körprovet görs på samma dag eller nära varandra i tid.
- Riskutbildningens båda delar ska vara genomförda och giltiga när du gör kunskapsprovet och körprovet.
- Du börjar alltid med kunskapsprovet.
- Körprovet ska genomföras oavsett resultatet på kunskapsprovet.

- Två månaders giltighet börjar gälla från första godkända provet.
- Både kunskapsprov och körprov måste vara godkända inom giltighetstiden två månader – annars måste nya avgifter betalas och båda proven göras om.

Om kunskapsprovet eller körprovet inte är godkänt, erbjuds du ett omprov inom giltighetstiden två månader. Detta under förutsättning att båda proven gjorts inom en period av två veckor och att omprovet bokas senast tre dagar efter genomfört körprov. Omprov kan endast bokas när både kunskapsprovet och körprovet är genomförda.

Kunskapsprov

Du gör provet på en dator.

På www.korkortsportalen.se kan du se en film om hur kunskapsprovet för behörighet B går till. Här kan du även på en demoversion testa hur kunskapsprovet för de olika behörigheterna går till. Frågorna är av samma typ men inte desamma som frågorna i det riktiga provet.

Om du vill kan du lyssna på frågorna och svarsalternativen under provet. En röst läser upp för dig samtidigt som du ser texten.

Provet för behörigheterna A, A1 och B omfattar 65 frågor (plus fem nya testfrågor) och du har 50 minuter på dig. För att provet ska bli godkänt ska du ha svarat rätt på minst 52 frågor. Frågorna i kunskapsprovet fördelas på fem områden: fordonskännedom/manövrering, miljö, trafiksäkerhet, trafikregler och personliga förutsättningar.

Du får veta direkt om kunskapsprovet är godkänt när du avslutat det.

Anpassade prov

Vill du göra provet på ett annat språk eller muntligt? Provet för behörighet B finns översatt till elva språk. Om du inte kan läsa svenska eller något av de språk som provet är översatt till, kan du få göra provet muntligt med hjälp av tolk för be-

hörigheterna A1, A, B och BE. Du måste kunna styrka med intyg att du behöver göra provet muntligt.

Om du kan styrka påtagliga läs- och skrivsvårigheter eller är allvarligt hörsel- eller talskadad, får du göra provet muntligt på svenska med eller utan teckentolk. Du måste ansöka om att få göra provet muntligt innan du beställer tid.

Läs mer på www.korkortsportalen.se din trafikskola eller Vägverkets kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-17 18 .

Körprov

Vid körprovet ska du visa att du kan hantera fordonet i trafiken och att du kan köra med gott omdöme på ett trafiksäkert sätt. Körprovet är en kontroll av att du har de färdigheter som krävs för att få köra i trafiken.

Vid körprov för personbil och motorcykel ställs krav på fordonet som används (se sidan 14).

Personbil

Körprov för behörighet B ska göras i en svenskregistrerad personbil med totalvikt som inte överstiger 3 500 kg eller i en lätt lastbil. Fordonets tjänstevikt får inte heller understiga 1 000 kg. Bilen ska kunna köras i minst 100 km/tim och den ska vara utrustad med

- dubbelkommando för färdbronsen
- extra invändig backspegel för passageraren i framsätet
- nackskydd på framsätena
- godkända bilbälten av trepunktstyp i framsätena

Bilen ska vara utrustad med kopplingspedal och växlas manuellt, om provet inte avser körkort med villkor om begränsning till automatväxlad bil. Med automatiskt växlad bil avses en bil utan kopplingspedal där växling sker automatiskt.

Om anmälan till provet skett genom en trafikskola, används vanligtvis skolans bil. Annars går det att låna en bil av Vägverket till självkostnadspris. För att få använda egen bil vid provet krävs det att den

utrustas med dubbelkommando samt går igenom en begränsad registreringsbesiktning hos Bilprovningen.

Motorcykel

Motorcykeln ska uppfylla följande krav för de olika behörigheterna:

Behörighet A (*obegränsad effekt*)

- motorns slagvolym får inte understiga 700 cm³
- motorns effekt får inte understiga 35 kW

Behörighet A (*begränsad effekt*)

- motorns slagvolym får inte understiga 375 cm³
- motorns effekt får inte överstiga 25 kW
- förhållandet effekt/tjänstevikt får inte överstiga 0,16 kW/kg

Behörighet A1

- lätt motorcykel vars slagvolym inte får understiga 120 cm³
- motorns effekt får inte överstiga 11kW

Om du ska göra körprov med motorcykel, ska du ha skyddskläder och ryggskydd som är avsedda för motorcykelkörning. Om du inte har integralljelm (heltäckande), måste du dessutom ha skyddsglasögon. Stövlar och handskar ska vara av kraftigt material. Utrustningen ska vara fri från skador.

Så här går körprovet till

Före provet ska du visa godtagbar och giltig identitetshandling, se sidan 11. Vid prov för behörighet A1 eller A ska du dessutom visa motorcykelns senaste registreringsbevis.

Provet börjar med att du får göra en säkerhetskontroll. För behörighet A1 och A ska du sedan göra ett särskilt manöverprov, se sidan 18.

På www.korkortsportalen.se kan du se en film om hur körprovet för behörighet B går till.

Detta bedöms i körprovet

Trafikinspektören gör en helhetsbedömning av din körning. Stor vikt läggs vid din riskmedvetenhet i trafiken. Du ska visa att du kan hantera fordonet i trafiken och att du kan köra med gott omdöme på ett trafiksäkert sätt. Körprovet är en kontroll av att du har de färdigheter som krävs för att få köra i trafiken.

Körprovet bygger på en kursplan som är speciellt framtagen för den körkortsbehörighet du ansöker om att få. Kursplanen förklarar vilken inriktning och vilka mål som utbildningen har. Den förklarar också vad körkortsutbildningen ska leda till och beskriver vad du ska kunna efter utbildningen. När du gör körprovet kommer din körning att bedömas utifrån kursplanen.

Trafikinspektören utgår från fyra kompetensområden vid sin helhetsbedömning av din körning:

1. Fordonskännedom och manövrering
Om du har god kännedom om hur bilen

fungerar och kan manövrera den utan att behöva tänka på vad du gör, ökar din möjlighet att köra den på ett trafiksäkert sätt. Du ska kunna samordna dina rörelser när du hanterar gas, koppling, broms och ratt så att körningen blir mjuk och behaglig. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer

- körställning
- säkerhetskontroll
- krypkörning
- upp- och nedväxling
- start i lutning
- bromsning
- backning
- parkering
- användande av bilens reglage.

2. Miljö och sparsam körning

Ditt körsätt påverkar bilens bränsleförbrukning och därmed även i hög grad miljön och människan. Med ett sparsamt körsätt bidrar du till att utsläppen av skadliga ämnen minskas. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer hur du utför följande:

- tomgångskörning
- start och acceleration
- val av växel
- motorbromsning
- framförhållning.

3. Trafikregler och tillämpning

Det finns många trafikregler som är av stor betydelse för att trafiken ska fungera. Om de inte tillämpas på ett bra sätt, försämras trafiksäkerheten och framkomligheten betydligt. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer hur du tillämpar följande regler:

- hastighetsregler
- väjningsregler
- placeringsregler
- regler för teckengivning.

4. Trafiksäkerhet och beteende

Det krävs av dig som bilförare att du planerar din körning flera steg framåt. För att klara av det måste du veta hur du ska använda din uppmärksamhet. Du ska köra på ett sådant sätt att du naturligt och realistiskt visar att du är medveten om de risker som finns i trafiken. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedö-

mer hur du utför följande:

- uppmärksamhetsrutiner, det vill säga hur, var och när du använder din uppmärksamhet
- framförhållning
- samspel med andra trafikanter
- säkerhetsmarginaler
- handlingsberedskap.

En mer detaljerad presentation av körprovet hittar du på www.korkortsportalen.se

Efter provet

Godkänt eller inte godkänt prov

Direkt efter körningen talar trafikinspektören om ifall provet är godkänt eller inte. Om provet inte är godkänt får du veta varför, och du får en kopia på ditt förarprovprotokoll. Där framgår det vilka brister din körning hade. Gå igenom det tillsammans med din utbildare, så att ni kan öva på de momenten innan du gör ett nytt prov mot en ny avgift.

Bevis om körkort och grundhandling

När körningen är godkänd, får du ett ”bevis om körkort” som du ska ha med dig när du kör. Du ska dessutom ha med dig en handling som styrker din identitet. Beviset gäller som körkort i Sverige tills du har fått det riktiga körkortet, dock längst ett år.

Om du inte har fotograferat dig på Vägverket, får du inom cirka en vecka en så kallad grundhandling med posten. På den klistrar du ditt foto och skriver din namnteckning och skickar sedan tillbaka den till Transportstyrelsen.

VIKTIGT

Grundhandlingen måste komma till Transportstyrelsen inom ett år efter det godkända körprovet – annars förlorar du rätten att få det riktiga körkortet och att få köra! Du måste då göra om både kunskapsprov och körprov.

När körkortet är tillverkat kommer det inom fem arbetsdagar i ett rekommenderat brev, som du måste hämta ut personligen. Transportstyrelsen skickar ett inbetal-

ningskort för körkortstillverkningen och för fotograferingen (om du fotograferat dig på Vägverket).

Är du folkbokförd i Sverige?

Du får göra körprovet bara om du

- är permanent bosatt i Sverige eller

- studerar här sedan minst 185 dagar.

Detta ska du visa genom intyg. Mer information finns på

www.korkortsportalen.se

Körkort får inte utfärdas för den som redan har ett körkort som är utfärdat i en annan EES-stat, se sidan 5. I samband med körprovet får du därför intyga att du uppfyller detta krav.

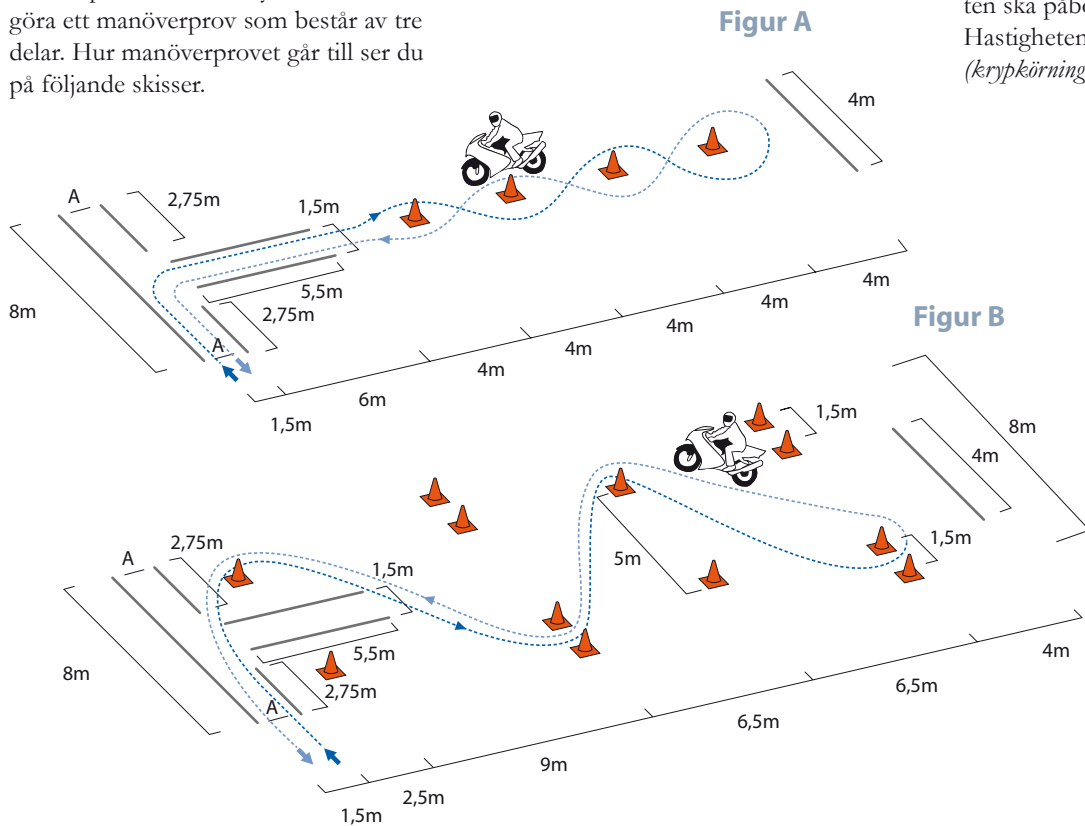
Tvåårig provotid

Alla nyblivna körkortstagare i Sverige får en tvåårig provotid. Det innebär att du måste göra ett nytt förarprov för att få ett nytt körkort, om körkortet blir återkallat under den tiden, oavsett hur kort den så kallade spärrtiden är. Läs mer om återkallat körkort på sidan 20.

Jag håller på att ta körkort

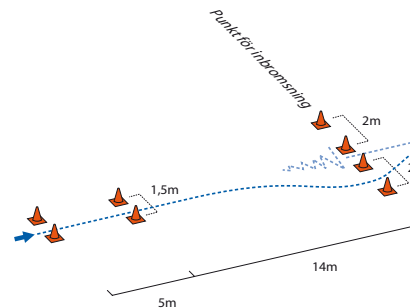
Särskilt manöverprov för motorcykel

Vid körprov för motorcykel ska du också göra ett manöverprov som består av tre delar. Hur manöverprovet går till ser du på följande skisser.

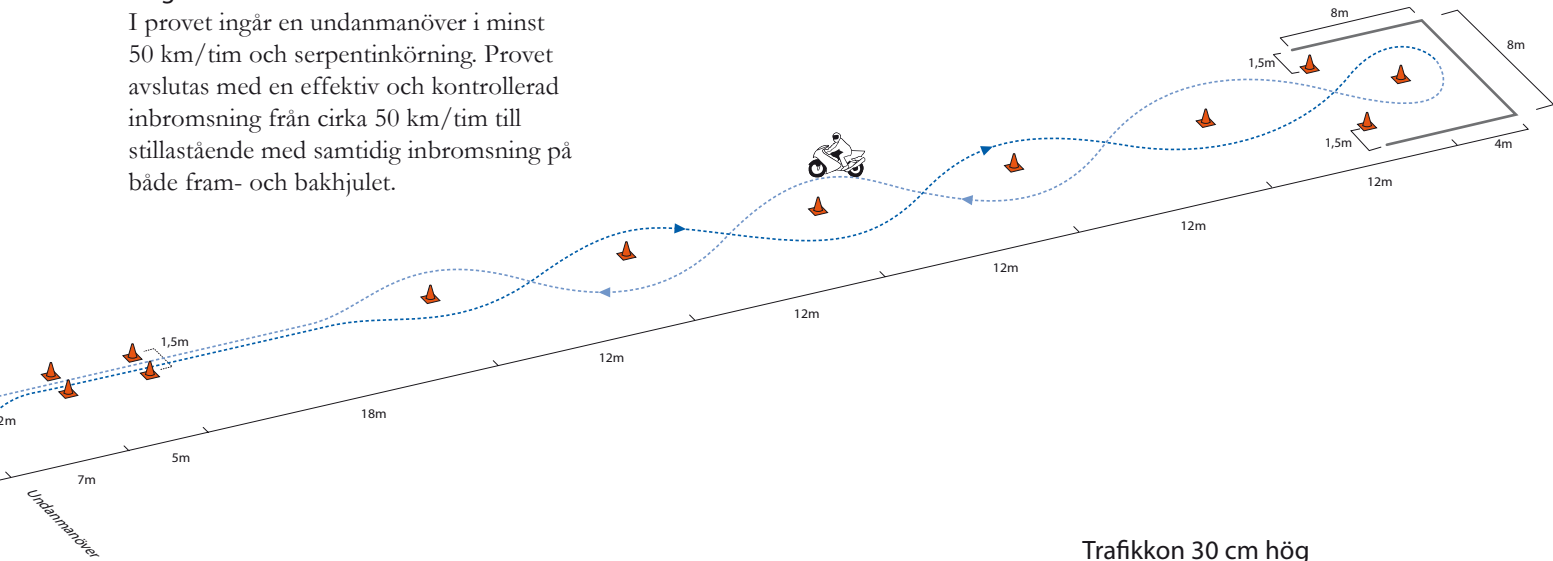
Lågfartsdel

Trafikinspektören avgör om provet ska utföras enligt figur A eller B och om starten ska påbörjas från vänster eller höger. Hastigheten ska regleras med kopplingen (*krypkörning*).

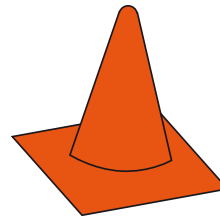
Högfartsdel

I provet ingår en undanmanöver i minst 50 km/tim och serpentinkörning. Provet avslutas med en effektiv och kontrollerad inbromsning från cirka 50 km/tim till stillastående med samtidig inbromsning på både fram- och bakhjulet.

Bromsning

Manöverprovet avslutas med effektiv och kontrollerad inbromsning från hastigheterna 70 km/tim och 90 km/tim till stillastående med samtidig bromsning på både fram- och bakhjulet.

Trafikkon 30 cm hög

Hinder för undanmanöver kan byggas alternativt för undanmanöver åt höger. Körning genom serpentinbanan får genomföras med början antingen till höger om första konen och med returkörning till vänster om serpentinbanan i färdriktningen räknat, eller tvärt om.

Förnya körkortet

Periodisk förnyelse

Körkortet ska förnyas senast tio år efter utfärdandet. Transportstyrelsen skickar en så kallad grundhandling för förnyelsen i god tid före tioårsgränsen. Handlingen sänds till den folkbokföringsadress i Sverige som finns i vägtrafikregistret. Om du inte har fått handlingar för förnyelse av körkortet när cirka en månad återstår till den tidpunkt då körkortet ska ha förnyats (står på körkortet), bör du på eget initiativ ansöka om förnyelse. Det kan du göra genom att ringa till Transportstyrelsens kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-25 60 70. Om du ändrar namn eller personnummer, sänder Transportstyrelsen automatiskt över handlingar för förnyelse.

Annan förnyelse

Om du tappat bort ditt körkort eller det har blivit förstört eller skadat så att det inte längre är användbart, ska du ansöka om förnyelse av körkortet. (Se ovan under Periodisk förnyelse.) Detsamma gäller för traktorkort. Du kan även ansöka om

förnyelse på www.korkortsportalen.se

Om ett förlustanmält körkort eller traktorkort kommer till rätta, ska det genast skickas till länsstyrelsen.

Återkallat körkort

Körkortet kan återkallas

Länsstyrelsen i det län där man är folkbokförd kan återkalla ett körkort på följande grunder:

1. Rattfylleri, grovt rattfylleri eller grov vårdslöshet i trafik
2. Smitning från trafikolycksplats
3. Upprepade trafikförseelser, dock minst tre under en tvåårsperiod
4. Brott mot någon viktig trafikregel, till exempel fortkörning, rödljuskörning, stoppliktsförseelse, omkörning vid övergångsställe, olovlig körning eller vårdslöshet i trafik
5. Opålitlighet vad gäller nykterhet
6. Allmän brottslighet
7. Sjukdom

8. Underlåtenhet att följa föreläggande om läkarintyg eller förarprov

Ett körkort kan återkallas tills vidare om det på sannolika skäl kan antas att det kommer att återkallas vid länsstyrelsens slutliga prövning. Vid återkallelse enligt punkt 1-6 fastställs en spärrtid på lägst en månad och högst tre år. Vid grovt rattfylleri eller grov vårdslöshet i trafik ska spärrtiden vara lägst ett år. Vid avslag på ansökan om körkortstillstånd beslutas också om en spärrtid – under den får man inte avlägga förarprov.

Nytt körkort efter återkallelse

Det krävs i regel körkortstillstånd för nytt körkort både efter återkallelse tills vidare och efter slutligt beslut om återkallelse. Undantaget är återkallelse enligt punkt 2-4, om spärrtiden inte är längre än ett år. Körkortstillstånd kan sökas redan när det återstår sex månader av spärrtiden, men ansökan prövas tidigast två månader före spärrtidens slut. Om spärrtiden är längre än ett år, krävs

alltid godkänt förarprov, det vill säga både kunskaps- och körprov, innan ett körkort kan utfärdas. Samma sak gäller vid kortare återkallelsetider, om körkortet har återkallats på grund av en händelse under den tvååriga prövotiden. Även i andra fall kan det krävas förarprov. Ett återkallat körkort kan aldrig återfå sin giltighet, även om körkortet skulle finnas kvar.

Den som ska göra ett nytt förarprov efter återkallelse måste ha en genomförd och giltig riskutbildning (nytt från den 1 april 2009).

Körkortsinnehavare som fått körkortet återkallat på grund av rattfylleri kan ansöka om att få installera alkolås i det fordon som ska köras, enligt lagen om försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse.

Om det finns särskilda skäl kan körkortsinnehavaren få en varning i stället för att få körkortet återkallat. Varningen finns kvar i vägtrafikregistret i fem år och kan innebära en strängare bedömning vid en ny prövning av körkortsinnehavet.

Länsstyrelsen kan lämna mer information om återkallelse av körkort.

Förlänga giltigheten för behörigheterna C, CE, D eller DE

För att få behålla så kallade högre behörigheter måste man ansöka om förlängning hos länsstyrelsen innan man fyller 45 år, dock tidigast ett år innan behörigheten eller behörigheterna blir ogiltiga. Transportstyrelsen skickar ut handlingar när det är aktuellt att ansöka. Med ansökan, som måste ha kommit in till länsstyrelsen före 45-årsdagen, ska man bifoga ett läkarintyg som visar att de medicinska kraven som ställs för att behålla behörigheten är uppfyllda.

Efter länsstyrelsens beslut får man en grundhandling för förnyelse av körkortet. Om man inte vill behålla den högre behörigheten, behöver man inte skicka in ansökan till länsstyrelsen. Behörigheten blir då automatiskt ogiltig och en grundhandling för förnyelse av körkortet med återstående behörigheter skickas ut.

Om en högre behörighet har blivit ogiltig, kan man återfå den om man ansöker om körkortstillstånd hos länsstyrelsen och får ansökan beviljad.

Utländskt körkort i Sverige

Giltighet

Den som ska köra ett motordrivet fordon i Sverige måste ha ett giltigt nationellt körkort. Det räcker alltså inte enbart med ett internationellt körkort.

Ett utländskt körkort som är utfärdat i en annan stat inom EES-området (se sidan 5) gäller i Sverige på samma sätt som i det land körkortet utfärdats i oavsett hur länge innehavaren varit bosatt här. Om innehavaren av ett sådant körkort är permanent bosatt i Sverige, får det körkortet bytas till ett likvärdigt svenskt körkort. Det finns inget krav på att ett utbyte måste ske. Men man bör ansöka om utbyte i god tid innan giltighetstiden på körkortet löper ut.

Körkort som är utfärdade i stater utanför EES-området gäller inte i Sverige

om innehavaren är folkbokförd i Sverige sedan mer än ett år.

Ett utländskt körkort gäller inte i Sverige

- om det är ogiltigt i den stat där det har utfärdats
- om länsstyrelsen har förklarat det ogiltigt
- om det har bytts ut mot ett svenskt körkort
- eller
- om innehavaren också har ett svenskt körkort som är omhändertaget eller återkallat

Ett utländskt körkort ger inte rätt att köra bil innan innehavaren har fyllt 18 år.

Utbyte av utländskt körkort

Ett körkort som är utfärdat i en annan stat inom EES-området (se sidan 5) eller i Schweiz eller Japan får bytas ut mot ett likvärdigt svenskt körkort under förutsättning att körkortet är giltigt i Sverige. Om det gäller körkort utfärdat i Schweiz eller Japan, måste ansökan om utbyte göras inom ett år från det att innehavaren blev folkbokförd i Sverige. Körkort som är

utfärdade i andra länder kan inte bytas till svenska körkort.

Ansökan om utbyte görs hos länsstyrelsen, som också kan ge ytterligare information och besvara frågor om utländska körkort. Länsstyrelsen får i särskilda fall medge undantag från bestämmelserna om utländska körkort, om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten.

Internationellt körkort

Den som har ett giltigt svenskt körkort kan få ett internationellt körkort utfärdat. Sådana utfärdas av

- Försvarets Motorklubb
- Kungliga Automobil Klubben (KAK)
- Motorförarnas Helykterhetsförbund (MHF)
- Motormännens Riksförbund (M)
- OK Förlaget AB
- Sveriges MotorCyklister (SMC)
- Caravan Club of Sweden.

Internationellt körkort rekommenderas för den som ska köra fordon i länder utanför EES-området, se sidan 5.

Avgifter

Vad kostar ett körkort?

Den som ansöker om körkortstillstånd och ska avlägga förarprov ska betala följande avgifter:

Körkortstillstånd 220 kr

Körkortstillstånd efter återkallelse 1670kr

Kunskapsprov/omprov, säkerhetskontroll och funktionsbeskrivning

– normaltaxa 220 kr

– kvälls- och helgtaxa 290 kr

Körprov för behörigheterna B, C, D, taxiförarlegitimation samt för tillträde till trafik- eller motorcykelläroutbildning

– normaltaxa 700 kr

– kvälls- och helgtaxa 940 kr

Körprov för övriga behörigheter

– normaltaxa 1 500 kr

– kvälls- och helgtaxa 1 950 kr

Tillverkning av körkort 120 kr

Fotografering vid Vägverkets förarprovskontor 80 kr

Introduktionsutbildning

– avgiften avgörs av varje utbildare och kan därför variera

Normaltaxa tas ut för prov som äger rum vardagar kl. 07.30-18.00. Övrig tid tas kvälls- och helgtaxa ut.

Exempel: Avgifterna för ett körkort med behörighet B blir således $220 + 220 + 700 + 120 + 80 = 1\,340$ kronor. (Till detta kommer kostnaderna för själva förarutbildningen.)

Kostnaden för tioårsförnyelse och vid förlust av körkort är 120 kronor och för förlängning av högre behörigheter i körkortet 315 kronor.

Avgifterna för körkort och förarprov har regeringen fastställt i förordning (2001:652) om avgifter inom vägtrafikområdet.

Vägverkets förarprovskontor

På Vägverkets förarprovskontor gör du kunskapsprov och körprov för den behörighet som du ska ta körkort för. Vägverket erbjuder även teoretiska och praktiska prov för taxiförarlegitimation, yrkeskunnande för trafikstillstånd och yrkeskompetensbevis. Läs mer på www.yrkestrafiken.se

Vägverkets förarprovskontor finns på följande orter:

Borås
Eskilstuna
Falun
Gävle
Göteborg (Mölndal och Hisingen)
Halmstad
Helsingborg
Jönköping
Kalmar
Karlskrona

Karlstad
Kristianstad
Linköping
Luleå
Malmö
Skellefteå
Skövde
Stockholm (City*, Farsta**, Jakobsberg**,
Sollentuna**, Södertälje**)
Sundsvall
Umeå
Uppsala
Visby
Vänersborg
Västerås
Växjö
Örebro
Örnsköldsvik
Östersund

* Kunskapsprov, kundmottagning och
fotografering till körkort.

** Enbart körprov, ingen fotografering
till körkort.

Adresser med vägbeskrivningar och öppettider till Vägverkets förarprovskontor hittar du på www.korkortsportalen.se eller genom att kontakta Vägverkets kundtjänst för körkortsfrågor på 0771-17 18 19. Här finns även information om tider för eventuell lunchstängning samt tillfälliga datum då kontoren är stängda.

Du kan även göra prov på något av förarprovskontorens mottagningsorter vissa dagar i veckan. På dessa orter erbjuder Vägverket körprov (vissa behörigheter) och på en del orter kan du även göra ditt kunskapsprov. En förteckning över förarprovskontorens mottagningsorter finns på www.korkortsportalen.se

**körkorts
portalen**

**Du kan boka tid för kunskapsprov och körprov på
www.korkortsportalen.se eller genom att kontakta
Vägverkets kundtjänst för körkortsfrågor
på 0771-17 18 19.**

**Kundtjänsten är öppen måndag–fredag 08.00–19.00.
På Körkortsportalen finns all information
om körkort samlad:**

www.korkortsportalen.se

